YARIŞMA: TROYA MÜZESİ

GÜNDEM: SECMENIN KRITIK TERCİHİ: "DAHA ÇOK DEMOKRASI" Mİ, "DAHA ÇOK PROJE" Mİ?

TOPLUMCU MİMARLAR FİKİR KULÜBÜ VE DEMIRTAŞ CEYHUN

RIBA'NIN 2025 ARAŞTIRMASI

HAZINE-İ EVRAK BİNASI

"SPOR SOSYAL ORTAMI" **OLARAK STADYUMLAR**

ŞAVŞAT GÜRCÜ KÖYLERİNDE KIRSAL MIMARLIK

MİMARİ TASARIMDA **İKLİM ÇÖZÜMLEME: İSTANBUL ÜZERİNE BIR DENEME**

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ İLKOKUL BINALARI

YAYIN: **2010 ULUSAL** MİMARLIK ÖDÜLLERİ: Yapılar, Projeler, Fikirler

2010 Ulusal Mimarlık Ödülleri Yapılar . Projeler . Fikirler

Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri, Türkiye'de ve yurtdışında mimarlık pratiğini sürdüren mimarların, son dönem yapı, proje ve fikirlerini mimarlık kamuoyuna sundukları nitelikli bir ortam kuruyor. Mimarlar Odası'nın kurguladığı bu program, mimari tasarım ve yapı pratiği alanındaki aktörlerin de yakından izlediği, ajandalarına not ettikleri önemli tarihleri oluşturuyor. 12. dönemi 2010 yılında gerçekleşen programın, Mimarlar Odası Yayınları arasında Türkçe / İngilizce çift dilli olarak yayımlanan katalogu, ödül alan, ödül adayı olan, katılımda bulunan yapı, proje ve fikirlerin kapsamlı bir dökümünü sunuyor.

Mehmet Konuralp'in Sinan Ödülü'ne, Cevat Erder ve İmkanmekan Grubu'nun Mimarlığa Katkı Dalı Ödülü'ne değer görüldüğü bu dönemde Zeki Sayar için Anma Programı düzenlenmesine karar verilmişti. Katalogda sunulan 160 eser arasında 58 yapı, 95 proje, 7 fikir projesi yer alıyor. Bunlar arasından 4 yapı, 3 proje, 1 fikir projesi ödüllendirildi. Ödül alan eserler kapsamlı biçimde proje raporları ile birlikte yer alıyorlar: Bunlar YAPI DALI'nda Turkcell Ar-Ge Binası, Gebze-Kocaeli / Kerem Erginoğlu, Hasan Çalışlar, Yapı Kredi Bankası Bankacılık Akademisi, Gebze-Kocaeli / Mehmet Kütükçüoğlu, Ertuğ Uçar. YAPI DALI - Koruma-Yaşatma Dalı'nda DDB Tuz Ambarı, Kasımpaşa-İstanbul / Kerem Erginoğlu, Hasan Çalışlar, Kazıklı Kervansaray Restorasyonu ve Çok Amaçlı Kültür Merkezi İç Ek Yapısı, Gölcük-Kocaeli / T. Gül Köksal, M. Burak Altınışık. PROJE DALI'nda Korallusviertel Toplu Konutu, Hamburg-Almanya / Ercan Ağırbas, Tarsus SEV İlköğretim Okulu Kampusu, Tarsus-Mersin / Kerem Erginoğlu, Hasan Çalışlar, Zeynel Bey Türbesi Restorasyonu, Hasankeyf-Batman / Cengiz Kabaoğlu, FİKİR SUNUMU DALI'nda Eski Liman ve Orfirisey Kentsel Tasarımı, Reykjavik-İzlanda / Günay Erdem, Sunay Erdem

2010 Ulusal Mimarlık Ödülleri katalogunda, Seçici Kurul üyelerinden **Doğan Tekeli, Hüseyin Kahvecioğlu** ve **Boğaçhan Dündaralp** hem bu konuya, hem de ödül alan / almayan tüm eserlere ilişkin genel bir değerlendirme ile geleceği okuyan / prospektif bir bakış sunuyorlar. Yazıları, Sergi ve Ödül Programı'nın Türkiye mimarlığındaki rolünün yanı sıra, Türkiye'nin güncel mimarlık eğilimlerini saptamak açısından değerli görüşler içermekte.

Tekeli bir saptama ile söze başlıyor: "Çoğunluğu, çağdaş uluslararası mimarlık düşüncesini, hatta dilini içselleştiren sergi katılımcıları arasında, Türk-İslam, Osmanlı-Selçuk mimarlığı iddiasını taşıyanlar bulunmuyor. Toplumumuzda giderek belirginleşen ve herhalde ra-

2010 ULUSAL MİMARLIK ÖDÜLLERİ, Yapılar. Projeler. Fikirler 2010 National Architecture Awards, Buildings, Projects, Ideas N. Müge Cengizkan (ed.) Haziran 2011, Mimarlar Odası Yayıslar Ankara; 288 sayfa, Türkçe / İngilizce.

hatsız olduğumuz bu kamplaşma, maalesef minadünyamıza da sıçramış görünüyor." Sergiye katar projelere ilişkin diğer bir saptama ile devam edi "Uluslararası yayınlarda son yıllarda 'düzenli olma a diye niteleyebileceğim, amorf, şaşırtıcı, fizik kuralama kafa tutan tasarımlara doğru büyük bir eğilim var tür yapıların öncülerinden Eisenman, UIA 2005 İstanov Kongresi'nde yaptığı konuşmada, bir bakıma günan kartmış ve bu tür mimarlığın kalıcılığının olmadığın kaynak israfı olduğunu söylemiş ve o yaklaşımdan vazgeçtiğini belirtmişti. En azından duygusal olarak ber de bu tür bir mimarlığı geçici bir moda saydığım ve lasıyla benimsemediğim için, Proje Dalı'nda sunua eserler arasında bunların yok denecek kadar az olmasına sevindim."

Kahvecioğlu ise, Türkiye'deki mimarlık üretiminin değşim ve dönüşümünü izlemek açısında her dönemin katalogunun yayımlanmasının önemine vurgu yapyor Türkiye'de dönüşen mimarlık alanı üzerine şu değalendirmelerde bulunuyor: "Özellikle iletişimin görse katmanı üzerine gelişen 'sınırsız bilgi alışverişi', ürün le onu vareden bağlam arasındaki 'sahici ve canlı' işkiye soyut bir ilişkiye dönüştürünce, her yerde kendini tekrar edebilme olanağı kazanan bir 'güncel mimarlık' tavrı hızla yayılabilmekte. Bir başka ifadeyle 'postmodern kapitalizm', belki de yeni yeni fethetmeye başladığı Türkiye mimarlık alanında, 'başarının' ve 'iyi kariyerin' ölçütlerini hız ve dinamizm temelinde dönüştürmekte. 'Kendisi' ve 'sahici' olmaya fırsat bulamayacak kadar hızlı, aktif, dinamik ve de tükenene kadar üretime odaklanılan bir ortamda, içerik ve niteliğin biraz geri planda kalması kaçınılmaz."

Türk mimarlığının güncel dinamikleri konusunda ilginç bazı tespitleri ise: "Bu dönemde, yurtdışında yapılan mimarlık faaliyetlerindeki artış, bu gözlemlerden biri. Ancak dikkat çekici olan, yurtdışına açılmanın ilk fazı sayılabilecek komşu veya tarihî-kültürel bağların olduğu coğrafyaların ötesine geçişin giderek artması. İkinci faz divebileceğimiz bu genisleme, mimarlık hizmet üretiminin gercek anlamda uluslararası kalite ve düzeye vönelme eğilimini gösterivor. Bir baska ifadeyle, evrensel arenava atılan adımlar artık gönül bağları üzerine değil, uluslararası düzevde kalite üretme üzerine kurulmakta. Dikkat çekici diğer bir gözlem, Türkiye'de belli nitelikte mimarlık üreten ofislerin coğrafi dağılımı konusunda. Ödül adayı olarak seçilen toplam 38 proje ve uygulama, yurtdışındaki 7 yerleşimi bir kenara bıraktığımızda, Türkiye'nin 9 kentine yayılırken, bu proje ve uygulamaların müellifleri (birkaç istisna haricinde), İstanbul ve Ankara'da faaliyet gösteriyor. İstanbul, Ankara ve İzmir'dekilerin dışında, hiçbir proje ve uygulamanın müellifi, mimarlık hizmetine konu olan yerde faaliyet göstermiyor. Bu tespitler üzerinden kesin ve bilimsel bir sonuç çıkarmak mümkün olmasa da, durumu mimarlıkla 'yatırım' sektörü ilişkisi üzerinden açıklamak veya göreceli olarak yüksek nitelikli yapılar yurt sathına yayılırken, bu standartta mimarlık hizmeti üretiminin daha yavaş yaygınlaştığını söylemek mümkün."

Dündaralp, sergiye katılan eserleri "temsiliyet" bağlamında yorumluyor: "Sergi ortamı, ifadesini 'anlatmak' üzerine değil 'göstermek' üzere gönderilmiş proje ve yapı temsiliyetlerinden alıyor. Burada vurgulanmak istenen konu, 'anlatılacak' olanın olup olmadığını tartışmak değil, mimarların özne olarak duruşlarını bu yönde tercih etmeme halleridir. Bugün, 'gösterme'nin bir tür piyasa koşulu olarak şartlı refleks halini aldığı ve 'görünür' olmanın bir aracı haline geldiği düşünülürse, bu duruşun çok da kafa yorularak tercih edildiği söylenebilir mi, bilmiyorum.[...] Bunun en iyi örneğini görselleştirme olanaklarının artması ile son yıllarda yaşanan yarışma değerlendirmelerinde görüyoruz. Yarışma konusunun kendi özgün bağlamından koparak yarışma ve temsiliyet dilinin kurbanı haline dönüşmesi, bu riski çok iyi örnekliyor. Seçici kurul üyesinin sorumluluğu da bu zor ve çetrefilli durumla yüzleşme durumunda ortaya çıkıyor kuşkusuz."

Bu değerlendirmeler ile birlikte okunan / bakılan katalog, hem bir ödül katalogu olmanın gerektirdiği görselliği ön plana alıyor, hem de yapı, proje ve fikirleri güncel Türkiye mimarlığı bağlamına oturtmaya özen ve çaba gösteriyor.

N. Müge Cengizkan

